

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України

Донецький державний університет управління

До 20-річчя ДонДУУ

Кафедра економіки підприємства

**Стратегічний розвиток національної
економіки, регіонів і підприємств**

Том 2

**РЕГІОН У СИСТЕМІ ПРІОРИТЕТІВ СТРАТЕГІЧНОГО
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ**

***МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ***

15-17 листопада, 2012 року, м.Донецьк

Література

1. Мироненко М. Теоретичні основи управління розвитком регіону. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>
2. Ансофф И. Стратегическое управление / И. Ансофф; пер. с англ. – М.: Экономика, 1989. – 519 с.
3. Захарченко В. І. Ринкові перетворення і стратегічне управління промисловими територіальними системами / В. І. Захарченко // Регіональні перспективи. – 2004. - №1-2. – с. 6-9.
4. Офіційний сайт Вінницької обласної державної адміністрації. [Електронний ресурс] / Режим доступу www.vin.gov.ua/web/vinoda.nsf/

ВИЗНАЧЕННЯ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ НА ЕФЕКТИВНІСТЬ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ

*Мартіянова Марина Павлівна,
к.е.н., доцент Харківського
національного економічного
університету*

*Соляник Наталія Юріївна, магістр
Харківського національного
економічного університету
e-mail: martyanova@gmail.com
solyanuk@mail.ru,*

На сучасному етапі розвитку економіки всі суб'єкти господарювання час від часу зіштовхуються із кризами діяльності. В цей період з'являється необхідність переходу від традиційного управління до антикризового, завдяки якому стає можливим ефективне попередження та подолання кризових явищ на підприємстві. Антикризове управління, як і будь яке інше, може бути неефективним, що не дозволить підприємству впоратися з кризою. Саме тому оцінка ефективності антикризового управління має велике значення і є актуальним питанням в сучасному світі.

Питанням аналізу та оцінки ефективності антикризового управління займалися та займаються такі вчені, як К. Біденко, А.Беляєв, В.Василенко, А. Грязнова, Е.Коротков, Л. Лігоненко, І.Макаренко, Ф.Мілекен, В.Старбрук, О.Терещенко і інші.

Метою роботи є визначення та аналіз показників ефективності антикризового управління і факторів, що її визначають.

Аналізуючи публікації різних авторів [1, 2, 3, 4], було визначено, що в літературі не існує єдиного підходу, щодо визначення поняття антикризового управління. Досліджуючи ефективність антикризового управління та фактори, що на неї впливають, автор виходив з того, що «антикризове управління – така система управління підприємством, яка має комплексний, системний характер і націлена на попередження чи усунення несприятливих для бізнесу явищ через використання всього потенціалу сучасного менеджменту, розробку та реалізацію на підприємстві спеціальної програми, яка має стратегічний характер, що дозволяє усунути тимчасові перешкоди, зберегти та збільшити ринкові позиції при будь-яких обставинах, спираючись на власні ресурси» [1].

Дане визначення підтверджує той факт, що для досягнення найбільшої ефективності антикризового управління необхідно враховувати різні сторони процесу, тобто керувати: активами і пасивами, етапами бізнес-процесу, програмами захисту майна та безпеки бізнесу, кадрами, програмами побудови відносин з акціонерами, партнерами та органами місцевої влади, програмами інформаційної підтримки і таким чином використовувати весь потенціал підприємства.

Показниками ефективності антикризового управління є досягнення [2]:

- реструктуризації кредиторської заборгованості;
- зростання чистих грошових потоків;
- підвищення капіталізації підприємства;
- проведення реструктуризації підприємства;
- покращення системи планування, наприклад, за рахунок впровадження системи бюджетування;
- оптимізована структура підприємства.

На ефективність антикризового управління здійснює вплив ряд факторів. На основі аналізу публікацій різних авторів [1, 2, 3, 4] було

Секція 2 Регіон у системі пріоритетів стратегічного економічного розвитку

систематизовано фактори та визначено їх сутність і вплив на ефективність антикризового управління. Результати аналізу представлено в таблиці 1.

Таблиця 1

Фактори, що визначають ефективність антикризового управління

№	Фактор	Сутність	Вплив
1	2	3	4
1	Професіоналізм та спеціальна підготовка	Відображає не лише загальний професіоналізм управління, а і ті професійні знання та навички, які розкривають особливості антикризового управління. Він зароджується в процесах спеціального навчання, ціле направленою акумулювання досвіду та розвитку мистецтва управління в критичних ситуаціях	Впливає на діяльності підприємства через швидкість, точність, адекватність та обґрунтованість управлінських рішень, що приймаються в період кризи на підприємстві
2	Мистецтво управління, здобуте чи вроджене	В багатьох випадках індивідуальне мистецтво управління є вирішальним фактором виходу із кризової ситуації чи її пом'якшенні.	Полягає в чіткому уявленні ситуації в цілому, виявленні цільових орієнтирів та їх досягнення найбільш ефективними засобами
3	Методологія розробки ризикових рішень	Визначає такі якості управлінських рішень, як своєчасність, повнота відображення проблеми, конкретність, організаційна значимість.	Допомагає знизити кількість невиправданих ризикових рішень, а також скоротити час на прийняття рішень в кризових ситуаціях
4	Науковий аналіз ситуації, прогнозування тенденцій	Бачення майбутнього не суб'єктивне, а засноване на точному, науковому обґрунтуванні, дозволяє постійно тримати в полі зору всі прояви кризи, яка наближується чи відбувається	Дозволяє скоротити ризик вибору неадекватних ситуації стратегій дій

Секція 2 Регіон у системі пріоритетів стратегічного економічного розвитку

Продовження табл. 1

1	2	3	4
5	Корпоративність	Розуміння та прийняття всіма робітниками цілей організації, це особливий вид інтеграції всіх ділових, соціально-психологічних та організаційних відносин	Дозволяє підвищити ефективність антикризового управління за рахунок виникнення синергетичного ефекту, тобто всі працівники працюють на досягнення єдиної цілі спільними зусиллями
6	Лідерство	Визначає стиль керівництва, структуру персоналу, довіру до керівника, авторитет влади	Дозволяє підвищити ефективність та швидкість виконання рішень, які приймаються керівником в рамках антикризового управління
7.	Оперативність та гнучкість управління	Визначається необхідністю швидких та рішучих дій	Дозволяє швидко реагувати на зміни в ситуації та змінювати вектор направленості дій
8.	Стратегія та якість антикризових програм	В багатьох ситуаціях виникає потреба в зміні стратегії керівництва та в розробці спеціальних програм антикризового розвитку	Неадекватна стратегія та неякісні програми не можуть привести до досягнення бажаних цілей, а антикризове управління з їх використанням не може бути ефективним
9	Людський фактор	Існує поняття антикризової команди – найближчих помічників антикризового менеджера, які можуть користуватися особливою довірою та здатні цілеспрямовано здійснювати антикризову програму	Відносини в такій команді можуть стати вирішальними в досягненні бажаної мети – подолання кризи та її наслідків
10.	Система моніторингу	Спеціально організовані дії, щодо визначення вірогідності та реальності появи кризи	Дозволяє своєчасно передбачити кризу та прийняти всі необхідні заходи для її запобігання чи зменшення її впливу на підприємство

Таким чином, в таблиці представлено сутність та вплив основних факторів на оцінку ефективності антикризового управління, на основі чого можна зробити висновок, що при реалізації такого управління необхідно мати чітке та повне уявлення про ситуацію, що склалася, здійснювати постійний моніторинг змін, що відбуваються, а також швидко та рішуче приймати науково обґрунтовані рішення.

Аналізуючи фактори, які здійснюють прямий вплив на ефективність антикризового управління, авторами був зроблений висновок, що для впровадження антикризових заходів необхідно мати не лише підготовленого антикризового менеджера, а і залучати до їх реалізації весь персонал підприємства. Адже саме від якості та швидкості виконання персоналом завдань та рішень антикризового менеджера і залежить ефективність антикризового управління в цілому.

Результати представленої роботи можуть стати основою для проведення аналізу оцінки ефективності антикризового управління в залежності від стадії кризи, чи специфіки діяльності підприємства.

Література

1. Антикризовий менеджмент: [Підручник]/ під ред. проф. Грязновой А.Г. – М.: Тандем; вид-во «ЕКМОС», 2003. – 368 с
2. Антикризове управління: підр. Для студентів вузів, навч. По спец. «Менеджмент організації» / А.А. Беляєв, Е.М.Коротков. – 2-е вид., перероб. та доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2009.- 311 с.
3. Біденко К.Р. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища функціонування підприємства як інструмент антикризового управління/ К.Р. Біденко // Управління розвитком. - № 12 (133). – 2012. – С. 107-109.
4. Терещенко О.О. Контролінг у системі антикризового управління підприємством / О.О. Терещенко // Фінанси України. – 2001. - №12. – с. 54-57.